

Hoofdstuk 12

Anders blijft ethiek tandeloos

Wanneer is het genoeg?

- Sorites paradox: wanneer is een hoop een hoop (Gr. soros)?
- Ethiek = regelgeving + oordeelsvermogen
- Oordeelsvermogen bepaalt wanneer het genoeg is.

Volledige inductie

- Rechter: “U wordt binnen twee weken geëxecuteerd, maar zonder dat u dat een dag van tevoren weet.” De veroordeelde glimlacht...
 - Herhaalde toepassing van geldige logische redenering
 - Resultaat: ongeldig
- Witggenstein: inherente vaagheid van de taal
- Moderne oplossing: fuzzy logic

Probleem van de hoop

- De Martelaere: wanneer wordt 'zeker' 'waarschijnlijk'?
- Dawkins: wat maakt een mens principieel anders dan een gorilla?
- Discontinue mentaliteit: kwalitatieve verschillen i.p.v. kwantitatieve.

Economie en ethiek

- Economische benadering: kwantitatieve berekeningen
- Ethiek: kwalitatieve oordelen
 - Na hoeveel klappen is een man een beest?
 - Scherpe grenzen leiden tot onrechtvaardigheden
 - Maar vaagheden leiden tot rechtsongelijkheid

Gradueel denken

- “Eigenlijk zijn er alleen maar gradaties”
- Fellowtravelers: geen principieel onderscheid tussen Hitler en McCarthy
- Vgl. hellend vlak argumenten
 - Euthanasie toestaan → verplicht sterven op je zeventigste
 - Dus euthanasie verbieden

Postmodernisme

- François Lyotard: geen grote verhalen, alleen kleine
- Pluralisme versus totalitarisme
 - “Vive la difference”
- Uit naam van het verschil wordt het verschil verworpen

Vragen

- De wet schrijft voor, de rechter oordeelt. Maar moeten we dat oordeel niet ook aan voorschriften onderwerpen?
- Zijn kwantitatieve regels (minimumstraffen, etc.) niet rechtvaardiger?
- Mogen we geen onderscheid maken tussen mensen en dieren?
- Is pluralisme principieel verkeerd?